

Willem Milar (1818-1866)

Willem Milar komt voor in de kwartierstaat Couwenberg-van Lingen.

Klik [hier](#) voor zijn persoonspagina op de website www.familievanvroeger.nl

Jeugd

Willem werd geboren in Utrecht op 13 april 1818,¹ als oudste zoon van Willem Wijnand Milar en Wilhelmina Antonetta Chatin.

Al op jonge leeftijd verliet hij in 1820, met vader, moeder en zijn jongere broertje Ricardus, Nederland. Zijn vader, die militair was, werd overgeplaatst naar Nederlands Oost-Indië.

Al kort na aankomst, de familie woonde in Weltevreden, overleed zijn broertje op 12 maart 1821. Een broertje, dat in november van dat jaar werd geboren, overleed 9 maanden later op 16 september 1822.

Als vierjarige verhuisde hij met zijn vader en moeder naar het eiland Banka, waar in de plaats Muntok op 27 oktober 1823 zijn zusje werd geboren.

In 1831 reist hij met zijn ouders naar Nederland. Ongetwijfeld gaat hij hier in Den Haag naar school. Ook wordt hij, net als zijn ouders, belijdend lid van de Hervormde kerk.² In 1835, hij is dan 17 jaar, komt hij met zijn ouders terug in Batavia.

In het leger

In Indië gaat Willem, net als zijn vader, in het leger. Hij wordt op 13 mei 1835 ingelijfd als kadet bij de infanterie van het Oost-Indisch leger, waarin hij met regelmaat zijn bevorderingen verdient.³

Het aantal overplaatsingen was legio, wat ook uit de geboorteplaatsen van de kinderen is af te leiden.

Van 1835 tot 1837 was Willem ingedeeld bij het korps Sappeurs. Tegenwoordig zouden we zeggen Genietroepen. Hij zal op Java op diverse plekken zijn ingezet.

In november 1837 werd hij overgeplaatst naar het 2^e bataljon Infanterie. Gelegerd in Semarang heeft hij zijn vrouw Johanna Maria Tobias kennen.

Tussen 1842 en 1850 is hij gelegerd op Zuid-Celebes en in 1850 terug op Java. Hij werd plaatselijk adjudant te Semarang. Deze benoeming wilde hij eigenlijk niet. Hij was denkkelijk bang dat dit een soort uitrangeerfunctie was.⁴

Vervolgens wordt hij in 1855 geplaatst in Banka en van oktober 1856 tot aan december 1858 bij garnizoensbataljon aan Sumatra's Westkust. Volgens zijn stamboek is Willem op zijn verzoek op 24 augustus 1858 uit de dienst ontslagen, waarop in december 1858 het pensioen volgt.⁵

Er werden in deze tijd strenge financiële voorwaarden gesteld aan een officiershuwelijk. Maar direct na zij actieve loopbaan trouwt hij op 6 november 1858 met Johanna Maria Tobias.⁶ Zij was geboren op 10 juni 1815 in Semarang,⁷ als dochter van de herbergier David Tobias.

Sociale functies

Willem was behalve militair ook een bij de samenleving betrokken burger.

- Rond 1847 was hij in Bonthain (Celebes) diaken bij de plaatselijke hervormde kerk.⁸
- Van 1854 tot 1856 was hij lid van de subcommissie onderwijs in Poerworedjo voor de residentie Bagelen. Deze commissie hield toezicht op de gouvernementsscholen in dit gebied.⁹
- In Sumatra was hij vanaf ca 1856 correspondent van de *Oost-Indische Afdeeling van het Nederlandsch Genootschap tot Afschaffing van Sterken Drank*.¹⁰
- Na zijn pensionering was hij ouderling bij de kerk in de residentie Bagelen.¹¹

Pensioenjaren

De familie reist daarna terug van Sumatra naar Java waar ze in december in Batavia aankomen.¹² Zij reizen direct door naar het huis van Jan Willem van Weelderen, die in zijn "Levensbericht" schrijft:

*"In dien tusschentijd, namelijk den 3en december 1858, kwam alhier onze broeder W. Milar met echtgenoot en 9 kinderen; Zij logeerden ten onzent en zijn den 12en januari 1859 weder vertrokken reizende over Samarang naar Poerworedjo (Residentie Bagelen), alwaar onze broeder, die als Majoor zijn ontslag genomen had, van zijn pensioen wenschte te leven."*¹³

Een paar jaar later is de familie alweer verhuisd:

"Mijn zwager Milar, die zich in 1863 met familie in Tjikao met der woon heeft gevestigd, is alsmede van 26 December 1864 tot 4(?) Januari 1865 ten mijnent geweest, vergezeld van zijne zoons Willem en Otto, die hij hier op het gymnasium wilde brengen en die dan ook den 2d Januari 1865 op die inrichting hun onderwijs begonnen".

Tjikao is een plaatsje bij (maakt deel uit van) Poerwakarta aan de gelijknamige rivier in de residentie Krawang. In die tijd was de kampong bekend vanwege de pakhuizen, bedoeld voor de koffiebalen die met prauwen over de rivier werden verscheept. Willem Milar overlijdt op 20 mei 1866 in Poerwakarta, waar hij ook werd begraven.¹⁴ Zijn moeder liet twee maanden later in den Haag een overlijdensadvertentie plaatsen¹⁵. Zo lang deed klaarblijkelijk de berichtgeving naar Nederland erover.

In het "Levensbericht" staat over het overlijden van Willem vermeld:

"Het eerste wat ik, ten verfolge van het bovenstaande, te vermelden heb is het overlijden mijns zwagers Willem Milar, te Poerwakarta, den 20en Mei 1866; was dit afsterven voor zijne moeder en mij allerbedroevends, het was zulks ook voor zijne nablijvende weduwe en kinderen, en voor hen bovendien een onherstelbaar verlies, want nu moesten dezen zich vergenoegen met het weduwen- en weezenpensioen; Gelukkig dat de achterblijvende weduwe zoo door huishoudelijkheid als door kleine voordelen te zoeken, op voldoende wijze in het onderhoud van haar en kinderen kon voorzien; De familie is sedert te Poerwakarta woonachtig gebleven".

De weduwe Milar

Na dit overlijden wordt over de weduwe Johanna in het "Levensbericht" vermeld:

"Mijn zwager Milar was altoos van plan zijn zoons naar Nederland te zenden, voor hunne opvoeding en opleiding tot eenige betrekking, doch gebrek aan middelen daartoe was steeds een beletsel; Na zijn overlijden besloot zijne weduwe den jongste

zoon Otto Milar, vooralsnog op het gymnasium alhier, naar Nederland te laten vertrekken, teneinde onder toezigt zijner grootmoeder in den Haag te worden opgeleid; Tot dat einde kwam zij met hare dochters Antoinette en Emilie te Batavia en logeerde ten mijnen huize van 17 december 1866 tot 15 januari 1867, op welken dag de familie weder naar Poerwakarta vertrok, nadat Otto Milar de reis naar Nederland had aanvaard."

Kort daarop wordt het huwelijk geregeld tussen Jan Willem van Weelderen en de nog thuiswonende dochter Maria Wilhelmina Antoinette. Het "Levensberigt" vermeldt: *"Van het aanwezen mijner schoonzuster, de wed. Milar, geboren Tobias, en dochters ten mijnent (17 december 1866 tot 15 januari 1867) heb ik gebruikt om mijne aangehuwde nicht Maria Wilhelmina Antoinette Milar ten huwelijk te vragen; De daarover na het vertrek der familie gevoerde correspondentie, heeft tot gevolg gehad mijn huwelijk met haar op den 12en Juli 1867 (verjaardag mijner eerste schoonmoeder de weduwe Milar, geb. Chatin); Tot dat einde ben ik den 11en tevoren naar Poerwakarta vertrokken en den 13en weder van daar naar Batavia terug, vergezeld van mijn pasgetrouwde vrouw; Gedurende mijn aanwezen te Poerwakarta heb ik gelogeed ten huize van mijn aangetrouwde neef en nicht van der Goes voornoemd".*

Johanna bleef nog een aantal jaren in Tjicoa/Poerwakarta/Krawang wonen. Zij wordt vermeld in de naamlijst van de Regeringsalmanakken t/m 1875.

Vervolgens verhuisde zij naar Batavia, waar zij mocht inwonen bij haar dochter Maria Louisa, getrouwd met van der Goes. In die tijd, rond 1876, komt zij erachter dat haar (half?)zus Helena ook in de buurt woont.¹⁶

Na enige tijd (rond 1880) woont Johanna in Batavia samen met haar zoon Willem Wijnand, die alleenstaand is met twee kinderen.¹⁷

In 1890 werd het nodige onroerend goed verkocht, onder meer in opdracht van (verder onbekende) financiers en hypotheekverstrekkers.^{18, 19}

Op 12 januari 1900 is Johanna in Djember overleden, waar zij ook is begraven.²⁰ Rond die tijd woonde daar ook haar zoon Adolf Otto, die ook de overlijdensadvertentie heeft geplaatst. Het is denkbaar dat zij bij hem woonde of logeerde.

Afstammingslijn

Willem Milar ca. 1698-1778	x	Annetje Jans van Gent 1703-1775
Willem Milar 1746-1826	x	Antje Bogaart 1753-1804
Willem Wijnand Milar 1790-1841	x	Wilhelmina A. Chatin 1795-1879
Willem Milar 1818-1866	x	Johanna Maria Tobias 1815-1900
Willem W. Milar 1848-1912	x	Clara Elisabeth P. Schlüter 1862-1929
Oscar Couwenberg 1888-1958	x	Caroline E.M. Milar 1896-1912
Oscar W.H. Couwenberg 1912-1995	x	Louise van Lingen 1917-1997

Cees Feringa

X Mirna Couwenberg

Ronald Bezemer

X Marieke Feringa

Tim en Daan

¹ Utrecht, BS 1818, G, akte 264

² Indische Bronnen, coll. Bloys van Treslong Prins, VIBDNI011434, CBG

³ Stamboek Officieren KNIL 1830-1910, toeg 2.13.04, inv 390, fol 85

⁴ *NRC* van 22 maart 1851

⁵ *De Oostpost* van 2 september 1858

⁶ Regeringsalmanak voor Nederlandsch Indië 1858, BS p. 16.

⁷ Mr. P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden*, deel 1(1934).

⁸ Regeringsalmanak voor Nederlandsch Indië 1848, p. 191.

⁹ Regeringsalmanak voor Nederlandsch Indië 1855, p. 241; 1856, p.258.

¹⁰ Regeringsalmanak voor Nederlandsch Indië 1858, p 305

¹¹ Regeringsalmanak voor Nederlandsch Indië 1861, p 378

¹² *Java-bode* van 8 december 1858

¹³ *Levensberigt*, dossier van Weelderen, collectie Maris, NL, CBG

¹⁴ Mr. P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden*, deel 1(1934).

¹⁵ *Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage* van 19 juli 1866

¹⁶ Brief Helena van Dessel Batavia van 23 augustus 1876

¹⁷ Brief Helena van Dessel van waarschijnlijk 28 maart 1881

¹⁸ *Bataviaasch handelsblad* van 1 februari 1890

¹⁹ *Bataviaasch handelsblad* van 27 mei 1890

²⁰ Mr. P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden*, deel 1(1934).